

Молода Україна

журнал українського демократичного молоді

РІК ВИДАННЯ ХХІІІ

ГРУДЕНЬ — 1973 — DECEMBER

ч. 218

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

Victor Zwetkow
6465 — 43 Ave., Apt. 1
Montreal 410, Que.

В США:

Головний представник
Alex Konowal,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights, Ill. 60005

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J., 08525

Iw. Hryntko,
416 Maple Ave.
Philadelphia, Pa., 19116

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warren, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У Зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

МОЛОДА УКРАЇНА

MOLODA UKRAINA

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК: Ю. КРИВОЛАП

Редакція.

Адреса ЦК ОДУМ-у:

O. D. U. M.

221 Edridge Way
Catonsville, Md. 21228, U.S.A.

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: G. KRYWOLAP

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата — 12 чисел

У С.Ш.А., у Канаді і в Україні ----- 6.00 доларів
Ціна одного примірника: 60 центів

В Австралії ----- 4.00 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 40 центів

В Англії і Німеччині ----- 4.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 40 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи ----- 3.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 30 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки ----- 2.50 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 25 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.
За зміну адреси просимо присилати поштові значки або міжнародні купони (International coupon) на суму 25 канадійських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті, підписані прізвищем або ініціалами автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

**Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, M6S 4T2, Canada
MOLODA UKRAINA,**

У ЦЬОМ УЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: В. Симоненко, С. Руданський — Поезії.
Другий Світовий Конгрес Вільних Українців. Дорогами Онтаріо.
С. Васильченко — Мороз. Комунікат СУЖК. З одумівського життя і праці. Хроніка. В Україні. Цікаве в природі. Розмаїтості. Гумор. Сторінка Юн ОДУМ-у.

На обкладинці: Околиця Мускоки, Онтаріо.

Фото Міністерства Індустрії і Туризму

У ДЕСЯТИ РОКОВИНИ СМЕРТИ ПОЕТА

**

Василь СИМОНЕНКО

Легко і просто називати себе сином народу, важко і далеко не кожному випадає щастя бути достойним цього високого імені. Легко і просто говорити про свою любов до України, важко і не кожному вдається спраєді любити її.

Кожен, хто хоч трохи зінав Василя Симоненка, зінав його внутрішню, органічну відразу до красивих і показних, але безвідповідальних слів. І тільки той, хто зінав це, може оцінити, що значили ці його слова про Україну, може зрозуміти, що в його готовості "проллятися крапелькою крові на її священне знамено" не було й грама пози її ефектації. Все своє коротке життя Василь Симоненко прожив з цією трепетною внутрішньою готовістю до подвигу.

ПАМ'ЯТІ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА

Чорний обвід круг портрета ліг,
Притруси в могилу білий гніг.

В Кобзаревім краю ще одна
Золота порвалася струна...

Жити би тобі ще десятки літ
І піснями чарувати світ, —

А тебе немає серед нас:
Бліснув метеором — і погас...

Полиняють траурні стрічки,
Облетять ялинові вінки,

Та лавровий твій вінок співця
Збережуть повік людські серця.

Друзі про Василя Симоненка.
Із збірки В. Симоненка
"Берег чекань", В-во "Пролог",
Нью-Йорк, США.

Задивляюсь у твої зінниці,
Голубі, тривожні, ніби рань.
Крещуть з них червоні блискавиці
Революції, бунтів і повстань

Україно! Ти для мене диво!
І нехай пливе за роком рік,
Буду, мамо, горда і вродлива,
З тебе чудуватися повік.

Ради тебе перли в душі сію,
Ради тебе мислю і творю.
Хай мовчать Америки й Росії,
Коли я з тобою говорю.

Одійдіте, недруги лукаві!
Друзі, зачекайте на путі!
Маю я святе синівське право
З матір'ю побуть насамоті.

Рідко, нене, згадую про тебе,
Дні занадто куці та малі.
Ще не всі чорти живуть на небі,
Ходить їх добіса по землі.

Бачиш, з ними щогодини б'юся,
Чуєш — битви споконвічний грюк!
Як же я без друзів обійдуся,
Без лобів їх, без очей і рук?

Україно, ти моя молитва,
Ти моя розпуха вікова...
Громотить над світом люта битва
За твоє життя, твої права.

Хай палають хмари бурякові,
Хай сичать образи — все одно
Я проллюся крапелькою крові
На твоє священне знамено!

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ ТА НОВИМ РОКОМ СЕРДЕЧНО ВІТАЄМО

український народ на Батьківщині та у вільному світі, екзильний уряд УНР, архиєреїв українських церков, братні організації, всіх членів ОДУМ-у, Товариства Одумівських Приятелів, дописувачів, читачів і передплатників журнала "Молода Україна", симпатиків і прихильників ОДУМ-у та бажаємо всім радості, здоров'я і всього найкращого в праці й житті.

Центральний Комітет ОДУМ-у
Головні Ради Старших Виховників ОДУМ-у в США, Канаді та Німеччині
Редакція та Адміністрація журнала "Молода Україна"

ІСПИТ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

Другий Світовий Конгрес Вільних Українців, що відбувся нещодавно в нашому місті був своєрідним іспитом для всієї нашої еміграції — іспитом, який повинен був би показати наскільки ми виростили організаційно й духовно від часу першого конгресу, чого ми за цей час навчилися і як ми зуміли усунути хиби й недоліки Першого Світового Конгресу Вільних Українців.

Заздалегідь переведена підготовча робота мала на меті запевнити, що наслідки II-го СКВУ будуть позитивні, довготривалі й охоплюватимуть всі галузі нашого суспільного життя.

Поскільки було бажано використати присутність багатьох закордонних делегатів, програма Конгресу була складена так, що чимало конференцій, з'їздів і нарад відбулися ще в кінці жовтня.

З нагоди Конгресу Міська управа Великого Торонто на чолі з мером Д. Кромбі у спеціальному повідомленні ще 26 жовтня проголосила час від 1-го до 4-го листопада українським тижнем, висловила своє задоволення з того, що II-ий СКВУ відбудеться саме в Торонто і привітала всіх делегатів і гостей.

Останні кілька днів перед Конгресом і під час його діяльності в місті відбувалися українські мистецькі виставки, концерти, театральна вистава і показ фільмів.

Першого листопада ще перед офіційним відкриттям Конгресу відбулися 4 різні наради і зустрічі.

На Світовому З'їзді Українських Журналістів можна було констатувати першу приємну несподіванку — замість сподіваних 60 учасників, їх зареєструвалося понад 100. Значення з'їзду підкреслив своєю присутністю Президент Українського уряду в екзилі М. Лівицький. Програма з'їзду цілком ділова, панель, до якого входять 4 доповідачі (двоє з них — члени Молодіжної Секції СУЖК), розглядає важливі питання: завдання, сучасний стан і майбутнє нашої преси. Позитивним і заохочуючим наслідком з'їзду є організація Світової Федерації Українських Журналістів і вибори її управи на чолі з головою СУЖК п. Н. Ріпецьким.

Увечорі до переповненої балльової залі готелю Фоур Сізонс-Шератон члени українських молодіжних організацій заносять прaporи, лунає гімн, молитва, і Другий Світовий Конгрес Вільних Українців урочисто проголошується відкритим. Програма першої пленарної сесії Конгресу дуже велика: вибори президії, привіти, дискусія над правильником нарад, вибори шістьох комісій, а, найголовніше, звіти тривають так довго, що справам дискусії над звітами та уділенням абсолютні вже не можна приділити належної уваги і через пізню годину ці частини сесії відбуваються у прискореному темпі при зменшенні кількості учасників.

В п'ятницю 2-го листопада після 2-ої пленарної сесії, що відбулася зранку, учасники Конгресу

стикаються з проблемою: на який з 6-ох студійних семінарів ім тепер йти? Кожен нарешті вибирає те, що йому найбільше довгодобре, бо, які цікаві вони не були б, на всіх побувати, на жаль, неможливо.

Понад дві години триває влаштований провінційним урядом полуденок для делегатів і запрошеніх гостей — переважно чужинців.

Пообіді — третя пленарна сесія із звітами комісій і керівників семінарів.

Субота знову розпочинається 4-ою пленарною сесією, після якої учасники Конгресу мають нараду вибрати перший-ліпший аж з 8-ми студійних семінарів, що відбуваються цього ранку.

На обіді влаштованому для делегатів Управою міста Торонто, мер Етобіко п. Д. Флін, вітаючи присутніх від мера Великого Торонто, прочитав тексти листів, якими обмінялися керівник групи советських "туристів" Валентина Шевченко і мер Великого Торонто п. Д. Кромбі, який у витриманій, гідній, а разом з тим і дотепній формі відповів на зроблені советською групою закиди, що Міська Управа вітає II-ий СКВУ і проголосила український тиждень. Загальне задоволення викликала й заява мера Д. Фліна про надання одному з парків у західній дільниці міста назви "український" і побудову в цьому парку пам'ятника поляглим українським воякам, що служили в канадському війську.

Решта пообіддя була використана на справи бюджету, правильника, звітів керівників семінарів і схвалення резолюцій.

Увечорі в переповненій великий балльовій залі готелю відбувається банкет, на якому прочитали свої звернення до учасників Конгресу прем'єр Онтаріо дост. В. Дейвіс та міністер здоров'я і добробуту дост. М. Лалонд. Після банкету чимало делегатів і гостей пішли їх на молодечу забаву в залі Українського Дому на вулиці Крісті.

Останній день Конгресу — неділя, 4-го листопада, розпочався богослужінням в наших церквах, після якого тисячі делегатів, гостей і молоді заповнили величезну залю Мейпл Ліф Гарденс, щоб взяти участь у великій маніфестації.

Незабутнє враження справили дефіляда і апель українських молодіжних організацій, піднесення прaporів, а особливо церемонія запалення символічного вічного вогню представниками молодшої нашої генерації Андрієм Бандерою та Володимиром Петлюрою. Велике захоплення присутніх викликав незвичний для наших сучасних обставин соборний молебен відправлений ієрархами українських церков та євангельсько-баптистських об'єднань при співчасті хорів.

Цей молебен був найкращим доказом того, що при бажанні й добрій волі їхніх провідників єдність і співпраця усіх українців є річчю не тільки бажаною, але й можливою.

З ентузіазмом зустріли присутні на маніфестації промови колишнього прем'єр-міністра Канади

Спільна богослужба українського духовенства всіх українських церков на маніфестації у Мейпл Ліф Гарденс.

Колони українських молодечих організацій на маніфестації. Фото: П. Шкурки

Митрат д-р В. Кушнір вручає
грамоту-подяку панові
Дж. Діфенбейкерові
за оборону прав людини.

Фото: П. Шкурки

Дж. Діфенбейкера, Президента Української Народної Республіки в екзилі М. Лівицького та голови Проводу Організації Українських Націоналістів Я. Стецька.

До художньої частини маніфестації входили виступи Капелі ім. Т. Шевченка, танцювальних ансамблів, оркестри і хорів.

Наради в справі виборів Секретаріату СКВУ продовжувалися цілий день в неділю, — під час і після маніфестації. Щойно на останній пленарний сесії, на якій було присутніх 700 осіб, після довших дискусій і кількох звернень митрополитів Мстислава і Максима пізно вночі був нарешті обраний новий Секретаріят Другого Світового Конгресу Вільних Українців.

Які загальні враження від Конгресу і що він показав?

Почнім з недоліків: сюди слід зарахувати не-вдало організовану реєстрацію делегатів і гостей. Через брак достатньої кількості реєстраційних столів і наперед виробленого пляну створювалася хаотична ситуація, в якій сотні учасників тозиплився біля одного чи двох столів. Сама ж процесура реєстрації була надміру складна. Подібну невпорядкованість було помітно і в реєстрації бажаючих дістати квитки на бенкет. Часто траплялося, що делегати, простоявши в черзі понад годину, довідувалися, що квитків для них (замовлених і оплачених їхніми організаціями ще кілька тижнів наперед) чомусь немає, і немає до гогоз звернутися в цій справі.

Шкода, що в багатьох випадках ніхто з розпорядчиків не згадав присутніх на сесіях наших достойних діячів, таких як М. Лівицький, проф. В. Кубійович та інших.

Викликало подив, а в багатьох і обурення неймовірне переповнення бенкетової залі. При такій кількості присутніх ніхто не почував себе зручно. Дехто висловлював побоювання, що, намагаючись вмістити якнайбільше людей в одній залі, упо-

рядники бенкету зневітували правилами пожежної безпеки. А як пояснити столи, пізніше розставлені в фойє? Адже ж квитки замовлялися за-здалегідь і відповідальні за бенкет особи мусіли б знати, скільки місць є в залі.

Переходячи до позитивних сторін Конгресу, перш за все треба відзначити ту свідомість, жертовність і почуття відповідальності, які показали всі його учасники. Незважаючи на особисті амбіції чи партійні уподобання певних представників "верхівки", пересічний учасник Конгресу недвозначно висловив своє прагнення до об'єднання, до нормалізації нашого життя і, нарешті, до гідної репрезентації всіх нас. Помітно було, що політична свідомість української громади і почуття національної гідності делегатів зросли настільки, що цього разу вже нікого не задовольняла абіяка репрезентація. Цим і пояснюється довгі й уперті намагання загалу обрати до керівних органів СКВУ тих осіб, які були б найдостойнішими і найбільш відповідними представниками нашої спільноти.

Приємно-хвилююче повідомлення про об'єднання українських православних церков, яке зробив митрополит Мстислав під час відкриття першої пленарної сесії було ніби передвісником тієї демонстрації єдності, яку показав Конгрес.

А хіба спільна богослужба на арені Мейпл Ліф Г'арденс не показала, що ми всі діти однієї матері і що ми, звичайні українці, прагнемо до об'єднання, і досить тільки одного слова нашого проводу, щоб таке об'єднання здійснилося.

Дуже важливим фактором в діяльності Конгресу була активна участь в ньому нашої молоді. Представники всіх молодіжних організацій показали свою національну свідомість і зрілість на студійних семінарах, панелях, виступаючи на з'їздах і, врешті, голосуючи на виборах членів Секретаріату.

А скільки праці прикладали вони до технічних

**Колона
Об'єднання Демократичної
Української Молоді**

Фото: П. Шкурки

деталів Конгресу! Так само не можна обминути мовчанкою участь молоді у всіх мистецьких частинах Конгресу.

На закінчення хочеться сказати, що Другий Світовий Конгрес Вільних Українців показав, що навіть в еміграційних умовах у нас є дуже добри кадри. Учасники й делегати Конгресу не на словах, а на ділі довели, що вони свідомі своїх завдань і готові до самовідданої праці на користь свого народу.

На новообраному Секретаріяті СКВУ лежить відповідальність якнайдоцільніше використати цей людський матеріал і його бажання до конструктивної праці.

Від керівництва СКВУ, а не від народу залежатиме те, наскільки будуть здійснені намічені Конгресом завдання.

СЕКРЕТАРІЯТ ІІ-ГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Президія:

ПРЕЗИДЕНТ: О. МИТРАТ Д-Р ВАСИЛЬ КУШНІР (Канада);

Заступники президента: Микола Плавлюх (Канада), Стефанія Савчук (СФУЖО), Василь Кирилюк (Канада), Йосип Лисогір (ЗСА), Антін Мельник (Німеччина), Микола Цюрак (Австралія), Василь Косюк (Аргентина), Микола Гец (Бразилія);

Генеральний секретар: Юрій Шимко (Канада);
Скарбник: д-р Франко Мартинюк (Канада);

Члени Секретаріату:

1. Представники Церков: Митрополит Владика Максим Германюк (Українська Католицька Церква), Митрополит Владика Мстислав Скрипник

і о. архипресвітер д-р С. Савчук (Об'єднана Українська Православна Церква у Вільному Світі), пастор д-р Лев Жабко-Потапович (Українське Євангельсько-Баптистське Об'єднання);

2. Представники країн: д-р Юрій Даревич (Канада і входить в склад Президії Секретаріату), Ігнат Білинський, д-р Богдан Гнатюк, д-р Матвій Стаків і проф. Іван Вовчук (усі з ЗСА), д-р Святомир Фостун (Англія), Омелян Коваль (Бельгія), інж. Осип Мельникович (Франція), Михайло Брик-Дев'ятницький (Голляндія), Володимир Котульський (Аргентина), інж. Олександер Чечко (Бразилія) і Зенон Ростек (Австралія);

3. Представники світових централь: Ірина Павликівська (СФУЖО), Андрій Чорнодольський (ЦeCUC), Юрій Веретельник (ЦeCUC), д-р Едвард Жарський (СКВОР), о. Тимофій Міненко (СКВОР), Теодозій Буйняк (СУМ), д-р Юрій Криволап (ОДУМ), Богдан Футала (ТУСМ), д-р Роман Малащук (Світовий Визвольний Фронт), д-р Степан Ворох (Г-во Українських Лікарів Північної Америки), д-р Іван Марченко (СВУ), д-р Петро Стерчо (НТШ) і д-р Мирослав Малецький (Братства Дівізійників).

Інші світові надбудови українських організацій можуть додатково зголосити своїх представників до Секретаріату СКВУ.

Контрольна Комісія:

Святослав Фроляк (Канада) — голова
Юрій Дащко (Канада) — заступник
д-р Сергій Наклович (Австрія), інж. Микола Сліпченко (Аргентина), Олег Шиманський (Бразилія), інж. Северин Григорів (Австралія), інж. Benedikt Vasjuk (Венесуела) — члени.

ДОРОГАМИ ОНТАРІО

Щороку тисячі туристів подорожують по нашій провінції Онтаріо. Міністерство Туризму та Індустрії видає сотні тисяч брошур для заохочення туристів відвідати цю провінцію. Та кольорові брошури не є єдиним засобом реклами, з цією метою влаштовуються також різні подорожі та екскурсії.

Цього року відбулася десята з черги подорожі працівників етнічної преси, об'єднаних в Асоціації Етнічної Преси Онтаріо. Було заплановано відвідати міста: Бері, Гантсвіл, Ренфрю, Оттава, Белвілл та оглянути Алгонкін парк. Подорож тривала від 27-го до 31-го серпня. Перед від'їздом, біля будинку Онтарійського парляменту в Торонто, учасників подорожі привітав міністер туризму та індустрії пан Клод Бенет. Групу супроводжували: представник міністерства туризму пан А. Венн та голова Асоціації і Федерації Етнічної Преси пан В. Мауко.

Після "офіційної" частини учасники подорожі, серед яких було багато молоді, розмістилися в автобусі і рушили всім знайомою дорогою число 400 на північ.

Біля невеликого і чепурного міста Бері, недавно побудовано нову броварню "Формоза Спрінг".

оточену навколо молодим, але великим парком. Для виробу пива цієї відомої в Канаді фірми вживають спеціальну "джерельну" воду.

Місце, де відбувається відомий "Cross Country Skiing", належить цій фірмі. Після оглядин процесу виробу пива, нас почестували обідом і ми рушили далі.

Другою нашою зупинкою було місто Гантсвіл, де нас вітав заступник посадника міста пан Гудвіл. Взимку мальовничі околиці Гантсвілу приваблюють більше відвідувачів, ніж літньої пори — місцевість тут гориста і дуже добра для лещетарського спорту.

Другого дня ми взяли курс на північний схід, прямо до Алгонкін парку. Цей величезний парк-заповідник має майже 3.000 квадратових миль. Його відвідують щороку сотні тисяч туристів з усього світу.

Тут можна побачити авта з Гаваїв і з Аляски. Взявши кану, можна об'їхати чудові озера та річки цього парку.

Через південну частину парку проходить дорога число 60 і це місце найбільше "заселене". Тут побудовані мотелі, ресторани і т. п., решта парку це незайманий ліс, де на волі і нічого не б'єчись

Представники етнічної преси перед від'їздом у подорож біля будинку парляменту.

Біля польської церкви Св. Богородиці, м. Вільно, Онт.

На монетному дворі в Оттаві.

живуть різні звірі — великі і малі, звичайні і рідкісні. В природознавчому музеї цього парку можна побачити різноманітних звірів, птахів і риб, які водяться в цьому заповіднику.

Увечорі всі учасники подорожі зібралися біля ватри серед чудової, дикої природи Алгонкін парку і співали народні пісень.

У середу ми вирушили до Оттави. Столиця Канади дуже розбудувалася за останні кілька років, але лишилася такою ж зеленою і гарною, як і була. Тут ми відвідали монетний двір, де роблять всі металеві гроші для Канади і багатьох інших держав, як також і для ССР.

Новозбудований "Нейшенел Артс Центр" є один з наймодерніших театральних центрів у Канаді. Крім трьох театральних заль тут є крамниці, ресторан, а також так званий менший "саллон", двері до якого висотою 22 стопи, вагою 2 тонни, а відчиняються так легко, як звичайні двері. Архітектор Фред Лебенсолд за плян цього центру отримав нагороду — Месі Медаль.

Увечорі відбулася дуже цікава зустріч працівників етнічної преси з міністрам багатокультурності, достойним доктором С. Гайдашем. У своєму короткому зверненні міністер привітав усіх

учасників зустрічі та висловився досить оптимістично про політику багатокультурності уряду. На цій зустрічі були присутні представники секретаріату федерального уряду пан С. Яворський та пан Мануель де Коста.

У четвер вранці вся наша група спостерігала "зміну варти" перед будинком парляменту, а пізніше оглядали місто з двоповерхового англійського автобуса.

Пообіді ми мали нагоду бути на першому засіданні парляменту, де обговорювали тоді дуже пекучу справу — страйк залізничників. Після дебатів відбулася несподівана і коротка зустріч з прем'єром міністром достойним П. Трудо. Шкода було покидати Оттаву, але нас чекали інші місця, інші враження. Остання наша зупинка — місто Белвілл біля Кінгстону.

В п'ятницю 31-го серпня ми оглянули невелику фабрику, де виробляють сир, та побували у двох провінційних парках: "Норт біч" та "Озеро на горі".

Поверталися до Торонто з найкращими враженнями і з переконанням, як багато цікавого і гарного можна побачити у нас "дома" — у провінції Онтаріо.

Василь СИМОНЕНКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕВ

*Бубнявіють думки, проростають словами,
Іх пагіння бринить у завихрені днів.
Цілий тиждень ходжу і живу між левами,
Недаремно і місто називається Львів.*

*Є міста ренегати, є просто байстрята,
Є леви, що мурликають, ніби коти,
Божевільно безглуздо облизують грati,
Ще й пишаються з власної сліпоти.*

*Але думати про них я сьогодні не хочу,
Бо мені трішечки повезло:
Я побачив у Львові Шашкевича очі,
Кривоносові плечі, Франкове чоло.*

*Сивий Львове! Столице моєї мрії,
Епіцентр моїх радощів і надій,
Вибухає душа, я тебе розумію,
Але, Львове, хоч трішки мене зрозумій.*

*Я до тебе прийшов із захопленням сина
Від степів, де Славута легенду снує,
Щоби серце твоє одчайдушне левине
Краплю сили вдихнуло у серце мое.*

ЗАВІРЮХА

*Ой, зима!
Біжить, регоче біло,
Бубонами брязкає в степу...
Вам усе на світі зрозуміло?
Просвітіть, премудрі,
Недозрілу
Душу мою,
Зрячу і сліпу!
Душу примітивну,
Як метелиця,
Білу й зрозумілу,
Наче гніг!
Їй в очах
Чомусь туманом стелються
Істини одвічні і нудні.*

*Ну й зима!
Сміється, свище, сіє,
Гонить дум уроочистий кортеж:
Як усе на світі зрозумієш,
То тоді зупинишся
І вмреш!*

Степан ВАСИЛЬЧЕНКО

МОРОЗ

Було це давно, хіба старі-старі діди пам'ятають бородаті: стояли морози.

Стояли морози, сніги лежали білі...

В село заходило свято.

Огняним їжаком, сердито настобурчива золоту щетину, сідало за снігами сонце, а проти сонця — дими з бовдуров: вихиляючись, перекидаючись, вистрибом мчали в прозоре небо, самі прозорі, сизорожеві, сині, мов помальовані.

Це вгорі, а внизу...

Під ногами співає, під санями тріскотить, ніби хтось сипле під полоззя жменями пістонів: дзвониками дзвенять, шугаючи діти з гори на громадках, як городні убехані опудала: біла повисла панцирками на деревах, пелехатим мотуззям — на людях, на конях, все біле, од усього живого біла клубочиться пара, люди замотані, не йдуть — бігцем, як на пожежу поспішають, трутуть нашвидку уші та, замість вітатись, тільки лунко перегукуються: "Ну, морозець!" або: "Це мороз — з очима!"

Стояв через поле сивий хмурний ліс, а понад тим лісом, з того краю, що приходить ніч, тумою насуvalа темна курява — мла, а з того лісу вовком позирає розбійник-мороз, ночі дожидаючі: "Ось-ось.. ось нехай тільки сонце зайде — я прийду до вас куті їсти..."

Нема вже тепер тії хатки в лісі, що кулями обставлені стіни у неї, ѹ лісника нема... Тільки ліс...

У весь день стояла в лісниковій хаті рожевозолота темрява, у весь день були замуровані вікна, і к вечору мороз рогом поліз.

На покуті — кубло сіна. В кублі — кутя й узвар. Коло куті на лаві — діти: хлопчик та дівчинка. В хаті — самі. А вже вечеріло.

Понапинали сорочки на коліна, прохукують на шибках ясні кружечки, мороз із лісу раз-по-раз у вікно викликають:

— Морозе-морозе, іди до нас куті з медом їсти, та не поморозь нашої пшениці!

— Морозе-морозе...

Аж ось у сінях затупотіло, одірваво прымерзлі двері, і на порозі, в клубках пари обзвивається:

— Іду — іду.., я давно до вас збираюся!

Довга на ньому кирея, під киреєю — жупатиній, чорна шапка з верхом червоним, а за поясом блиснув срібний самопал.

Леле! Оце догукались!

Тільки сорочки захурчали на піч.

— А чого ж ви полякались, діти? Я ж той мороз, що ви гукали куті з медом їсти! — Голос люпський, привітний.

Повисували голови з-за комина, визирають.

А він знову:

— А де ж ваші, діти, тато та мама?

Переглянулись діти — зовсім не страшний. Одказали чесно: там і там,

Далі осміліли:

— Це ви прийшли до нас того, що ми вас кликали?

— Того ж, того.

— Ви мороз?

— Мороз.

Пошепотіли діти між собою та вже й у іграшку з морозом.

— А ви ж не поморозите нашої пшениці? — спітив хлопчик.

Сміється мороз:

— Як дасте куті з медом, тоді не поморожу.

Дівчинка й собі:

— А ви нас не подавите? — Та й сковалася за комин, прищулилась і язичок прикусила, слухає.

— Ні, діти, я таких не давлю.

Сидить на лавці, жартує, гостинцем манить дітей з печі, що в лісі у зайця відняв.

Осмерклло.

Аж і батько в хату:

— А хто це тут гомонить із вами?

Діти: стриб-стриб з печі, батька за поли, шепотять:

— А ось побачимо! — бере, світить каганця.

А той з лави:

— Чи приймете за гостя, чи, може, з хати проженете?

— Коли добрий чоловік — приймемо, а лихого, може, й проженемо з хати, — весело промовляє батько, а сам каганцем присвічує та пильно-пильно до гостя придивляється.

Різдвяну програму ОДУМ-у

слухайте

7-го січня 1974 р. о 8-ій год. вечора

з радіостанції CHIN

на хвилях FM 101

— То вже самі гадайте, що я за людина — чи добра, чи лиха, — одказує той, — я, може чули, Мороз.

Зирк — діти на батька, а батько на лиці одмінився, і каганець затримтів у руці. "Справді, мороз!" — майнуло в голові у дітей.

Каже тоді батько Морозові, її тиха його мова стала:

— Чого ж ви хочете від мене — я людина бідна?

— Того ж і прийшов я до вас, що ви бідний, — одказує Мороз. Далі розповідає. — Ваші діти гукали у вікно мороза куті їсти, а я йшов повз вікна та й почув: згадав, що сьогодні за день, думаю: дай зайду до людей у хату.

Уклонився тоді батько тому Морозові низько.

— То прошу ж я вас бути сьогодні у мене за дорогого гостя, — сказав, повернувшись до дітей, суворими очима на піч їх гонить. Так де там! Уп'ялися в мороза очима, не можуть одірвати. — хороший, як змальований, ласкавий. Ні, думаютъ, мабуть, не мороз — дурять їх, малих...

Рипнули, одчинились двері, увалила повна хата пари. Увійшла мати, за парою нічого в хаті не бачить, роздягається. Сама червона з морозу, як рожа, весела.

— Ну, й мороз, аж до ніг в'язне!

А гість на лавці:

— То ще, пані-матко, не мороз — справжній Мороз у вас сидить у хаті! — та й чудно якось засміявся.

Батько знишка шепнув щось матері, і діти бачили, як і вона зразу здрігнула й сполохано кинула погляд на гостя. Знову поліз угому чуб у дітей: "Ой, мабуть таки мороз!"

Мороз почав чомусь розпитувати, чи приїхав на свято пан до свого двору. Мати ряднами позувішувала вікна. Засунула двері в сінях. Розмовляють.

А діти з кутка все на гостя позирають, і дивно їм: людина як людина, молодий, чорноусий, а на голові волосся, ніби снігом припало, і очі такі, як із льоду. Коли не дивитися на їх, здається, такий, як і всі, коли ж часом ненавмисне поглянє на них тими льодовими очима, так і пориває шугнути на піч.

Дала мати вечерю, посадила мороза за стіл, самі посідали. Випив мороз горілки, схилив голову на груди. Почав плакати мороз. Далі співати та так жалібно, аж до серця достає:

Ой, Морозе-Морозенку, преславний козаче,
За тобою, Морозенку, Україна плаче...

Вітер слізози, жаліється:

Нема, — каже, — мені в світі пристановища — як звірюка в лісі блукаю...

І не знали діти, чому їм так стало шкода мороза — у дівчини аж покотилися слізози. І мати зітхала, і батько хитав головою — жаліли. Проте, коли батько давав чару, а мати страву подавала, в одного і в другого тримти руки.

Повечеряв Мороз, подякував.

Далі що було, про те розказують старі люди отак: здійняв, кажуть, із себе черес та й сійнув по столі, як зорями, щирими червінцями — так і осяяло в бідній хаті.

— Оце, — каже, — вам, діти, від мороза на празниківе!

Та й пішов.

Батько вийшов провести його з хати.

Мати стала близько коло вікна, за серце взялася, слухає, затурбована, а очі, як зорі, горять. Раптом до дітей стиха промовляє:

— А що, накликали мороз? І самі не раді!

Увійшов батько, мати забула, що казала, зразу до нього:

— Ну, що пішов?

— Прямо до двору подався! — батько легко зітхнув, очі в нього теж чогось сяяли.

— Будуть мати пани гостя на свят-вечір! — додав стиха, далі сполохано зиркнув на дітей.

— А ви чого роти порозявляли? На піч!

Діти — до батька:

— Оце такий, тату, мороз?

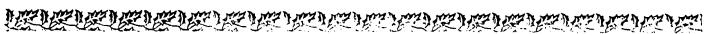
— Оце ж такий Мороз, а ви думали, який тін?

— А чого ж він ходить і єсть, і говорить? Чого в нього самопал за поясом?

Батько суворо повів по дітях очима:

— Дурні ви, діти! Це той розбійник, на прозвання Мороз, що вирізує паси на панських спинах, — чули? Отож глядіть мені — нікому про це: нічичирк!

Ніч. Тихо. На вікнах хтось малює, квітки з білого мережить, а золотом крайки легенько облямовує, і сяє в темній хаті, як у квітчастому ліхтарі золотому. Тріснуло. Заблищала на шибігі тоненінка наколота дуга, як золота нитка, і здавалося, що це той славний розбійник Мороз золотом яскрить із лісу у маленькі вікна.

ДУМКИ Г. СКОВОРОДИ

Щасливий, хто мав змогу знайти щасливе життя, але щасливіший той, хто вміє ним користуватися.

**
*

Ніхто не може вбити в собі зло, поки не цвідомить спершу, що таке зло, а що добро? А не вільнавши цього в собі, як можна пізнати і вигнати його в інших.

**
*

Немає нічого небезпечнішого за підступного ворога, але немає нічого отруйнішого від удаваного друга.

**
*

Всяка їжа і напої смачні й корисні, але треба знати час, місце і міру.

**
*

Коли ти твердо йдеш шляхом, яким почав іти, то, на мою думку, ти щасливий.

**
*

Безумцеві властиво жалкувати за втраченим і не радіти з того, що лишилось.

КОМУНІКАТ

Річні загальні збори Спілки Українських Журналістів Канади відбулися в середу, 28 листопада 1973 р. у приміщенні "Бейбі Пойнт Ладж", при вул. Джейн ч. 343 у Торонто. У зборах взяло участь 18 членів спілки, що розпоряджали разом 25 голосами. Збори відкрив голова спілки, ред. Нестор Ріпецький, дальшими нарадами керував інж. М. Селешко, секретарював В. Макар. За працю управи спілки звітували: п-ні Хр. Велигорська-Сеньків — секретар, п-на Ірина Макарик — голова Молодіжної Секції СУЖК, В. Дідюк — скарбник і Н. Ріпецький — голова спілки. З великих досягнень праці управи за минулий рік на окрему увагу заслуговують: створення Молодіжної Секції СУЖК, яка нараховує вже понад 20 членів і видала першу збірку праць своїх членів (38 назв), відновлення федерації Спілок Українських Журналістів Америки і Канади, випуск 4 репрезентативних чисел "Українського Журналіста" і підготовка та переведення Світового З'їзду Українських Журналістів (з участю 60 активних українських журналістів з цілого світу і понад 40 гостей) в часі II-го СКВУ в Торонто, у висліді чого створено Світову Федерацію Українських Журналістів, схвалено її статут і обрано першу її управу. — Фінансовий звіт СУЖК виявив за неповний рік (14. 4. — 28. XI. 1973) приходів на суму \$6.173.75, видатків \$5.205.53, стан каси на день загальних зборів, з узглядненням попереднього сальда, є \$8.441.69. До недотягнень слід зарахувати слабкий зв'язок переважаючої більшості членів спілки (всіх членів є понад 70) зі своєю управою. — Прочитано два листи-привітання від членів СУЖК — п-ні Наталії Леонтович-Башук і ред. Віри Ке-Плавушак, що дали гарне доповнення до звітів. За Контрольну Комісію склав звіт ред. О. Матла. По діловій дискусії уділено управі абсолюторію, після чого збори одноголосно приняли внесок номінаційної комісії, прочитаний ред. М. Липовецьким. До управи СУЖК на 1973-74 рік увійшли:

Нестор Ріпецький — голова, п-на Ірина Макарик і Микола Липовецький — заступники голови, Микола Гавриш — секретар, Ярослав Заяць — англомовний секретар, Василь Дідюк — скарбник, Антін Івахнюк, п-ні Христина Сеньків і Роксоляна Ільницька — члени. Контрольна комісія: Олександер Матла — голова, Христя Туркевич, Іван Боднарчук — члени.

З черги обговорено проект зміни ляких точок статуту СУЖК, зреферований М. Липовецьким, зокрема стосовно членства спілки. Загальні збори приняли наразі зобов'язуючу постанову про створення 3-членної президії управи спілки, а докладніше обговорення і вирішення всіх інших змін статуту відложено на протяг наступного ділового року. В "різному" обговорено справу дальших видань спілки, частіших зустрічей членства тощо. Збори закінчилося год. 10.45 вечора.

За президію загальних зборів:

М. Селешко — голова
В. Макар — секретар

Нестор Ріпецький, президент Світової Федерації Українських Журналістів.

МИСС ФРАНЦІЯ НА VIII-МУ РАВТІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ І РАДІО 1974

Місс Франція, панна І. Крумакер (українського походження), яка на Всесвітньому Конкурсі Краси, що відбувся в Атенах, виграла першу нагороду за граціозність, буде Почесною Гостею 8-го Равту Української Преси і Радіо Канади 1974. Равт сполучений цього року із Бенкетом Подяки для країн українського поселення у вільному світі, відбудеться в суботу 16-го лютого в Кенедіен Рум Роял Йорк готелі у Торонто. На бенкет запрошені прем'єр Канади і прем'єри усіх провінцій Канади, де поселені українці, а також амбасадори тих країн, де живуть українські поселенці. З огляду на те, що адресар Спілки Українських Журналістів Канади є малий, проситься всіх, які плянують узяти участь у тій найбільшій розваговій імпрезі, подати свої адреси до канцелярії СУЖК, щоб у відповідний час управа могла вислати запрошення. Адреса спілки:

Assn. of Ukrainian Journalists
140 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5V 2R3

Подорож Miss Франції спонзорує відоме українське Бюро Подорожей п. Теодосія Волошина "Астро Тревел", 2198 Блюр Ст. Захід, Торонто, Онтаріо.

ТАНЦЮВАЛЬНА ГРУПА ОДУМ-У "ВЕСНЯНКА"

влаштовує

ВЕСЕЛІ ВЕЧЕРНИЦІ

з виступом мистецьких груп Філіппінської і "Веснянки"

ВЕЧЕРНИЦІ ВІДБУДУТЬСЯ

в суботу 9 лютого 1974 р., початок о 7-ій годині вечора

в авдиторії церкви Св. Успіння,

3625 Cawthra Rd., North of Dundas, South of Burnhamthorpe

НА ВЕЧОРІ ГРАТИМЕ ОРКЕСТРА "ЕХО"

DOOR PRIZE: a trip for one to Miami, Florida, donated by the first Ukrainian travel bureau in Toronto — Bloor Travel Agency, 1190 Bloor Street West, Toronto, Ont. — Tel.: 535-2135.

Всіх радо вітатимемо.

Ще до Світового З'їзду Українських Журналістів

Тому, що в деяких українських газетах появилися невірні звідомлення із Світового З'їзду Українських Журналістів, що відбувся в Торонто 1-го листопада ц.р., я, як заступник голови з'їзду вважаю за потрібне їх спростовувати.

З'їзд організувала Федерація Спілок Українських Журналістів Америки й Канади і так було подано в пресових повідомленнях, а господарем з'їзду була Спілка Українських Журналістів Канади. Панель відбувся згідно із пресовими повідомленнями перед з'їздом із такою програмою, як проголошено, а не замінено панель "заповідженими доповідями", яких ніхто не заповідав.

На з'їзді не тільки покликано до життя Світову Федерацію Українських Журналістів, але й схвалено її статут (запропонований Спілкою Українських Журналістів Америки) і вибрано Управу. Президентом Світової Федерації Українських Журналістів обрано Нестора Ріпецького, заступником президента ред. Івана Кедрина, чотири пости заступників президента зарезервовано для представників Спілки Укра-

їнських Журналістів Німеччини, Англії, Австралії та Південної Америки, секретарем ред. М. Гавриша, касиром Василя Дідюка, членом управи пані О. Кузьмович. Цей вибір був базований в основному на теперішній Управі Федерації Спілок Українських Журналістів Америки й Канади.

З'їзд вішанували свою присутністю Президент УНР в екзилі М. Лівицький і Голова Проводу Українських Націоналістів Олег Штуль-Жданович. З'їзд вітав Екзекутивний директор КУК Я. Кальба, президія СКВУ і видавець Іван Тиктор.

Заступник голови з'їзду
Василь Дідюк

Вісті Молодіжної Секції СУЖК

У жовтні цього року з'явилася "Збірка праць Молодіжної Секції СУЖК". До збірки ввійшли праці членів Молодіжної Секції, які були друковані на сторінках української преси Канади, США та Європи на протязі останніх 8 місяців. Як сказано в передмові: "Метою цієї збірки є удокументувати діяльність Молодіжної Секції, познайомити читача з її працею, зашотити її членів до дальшої праці та притягнути нових членів".

Видавцем "Збірки" є Спілка Українських Журналістів Канади, але, як сказано в передмові: "Ціла збірка, включаючи збирання матеріалів, мистецьке та технічне оформлення, придбання фінансових засобів — це майже повністю працю членів Молодіжної Секції".

Ціна книжки \$2.00 з пересилкою і замовити її можна, пишучи на адресу Молодіжної Секції:

с/о I. Makaryk
34 Riverview Gdns. — Toronto, Ont. M6S 4E5

Баль Української Преси 1974

Підбадьорені успіхом першого Балю Української Преси, що відбувся дня 30 січня 1971 року в Філадельфії, Світова Federacія Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) і Спілка Українських Журналістів в Америці (СУЖА) рішили продовжувати цю традицію і в наступних роках. Тому в суботу, 23 лютого 1974 року, в тій же самій великій авдиторії св. Йосафата, на розі вулиць Дитман і Дистан, у Філадельфії, знову відбудеться Баль Української Преси.

Балі Преси в західніх країнах є репрезентативними імпрезами, на які приходять найвищі державні достойники й представники культурного світу. Наш Баль у Філадельфії відзначається ще й родинною та сердечною атмосферою, в якій учасники Балю переводять кілька годин, що залишають їм премій спомин та заохочують узяти участь в наступному.

На Балю Преси 1974 року жюрі під проводом мистця Петра Андрусея вибере знову свою "королеву", найкращу з найкращих, які репрезентуватимуть різні українські часописи.

Діловий Комітет
Балю Української Преси

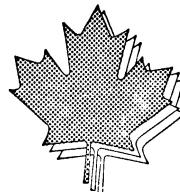
Ми хочемо вас пізнати!

Ми цікавимося вашою історією. А чи ви зацікавлені, щоб допомогти нам її зберегти?

Історія Канади постає з багатьох культурних та багатьох національних джерел. Ви й ваша родина допомагаєте творити цю історію. Тож, допоможіть нам її зберегти.

Національний Етнічний Архів збирає і зберігає документи, які відносяться до історії етнічних груп в Канаді. Листи, записи, щоденники, світлини й багато інших речей, які, можливо, ви маєте, можуть бути цінними для зберігання і для увічнення історії ваших людей.

Допоможіть нам допомогти вам. По докладні інформації пишіть негайно на слідуючу адресу:

Coordinator
National Ethnic Archives
Public Archives of Canada
395 Wellington Street
Ottawa, K1A 0N3

УКРАЇНСЬКО-ЯПОНСЬКІ ВЗАЄМИНИ

ІВАНА СВІТА

Ця книжка помагає зрозуміти ті взаємини та описує політичні події 1903-1945 р.р., на тлі яких всні розвивались, як під час останньої війни японська преса освітлювала події в Україні, зокрема в Карпатській Україні.

Книга ілюстрована, гарно оформленена, в твердій оправі.

Ціна 8 дол. Гроши слати чеком або "моней срдер"-ом на адресу:

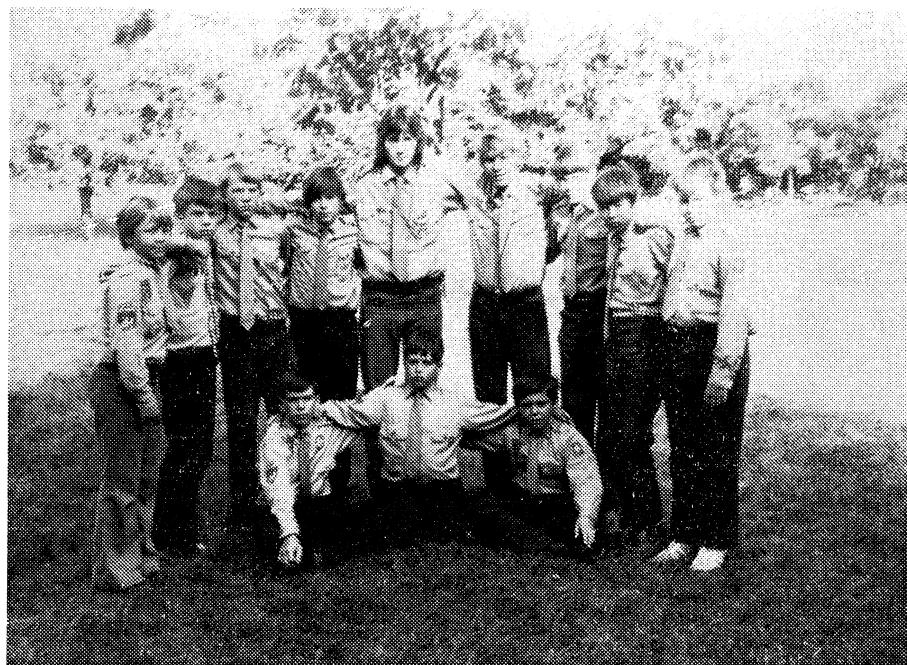
JOHN V. SWEET
P. O. Box 113, Ansonia St.
New York, N.Y. 10023, USA

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

ВІДПОЧИНКОВО-ВИХОВНИЙ ТАБІР ЮН. ОДУМ-У "ПОЛТАВА"
В КАНАДІ, 1973 Р.

Рій "Червоні маки"

Рій "Молоді козаки"

ТАБІР НА ВОДІ

Цього року відбувся перший такий табір Юн. ОДУМ-у в Алгонкін Парку. Цей величезний парк охоплює 2,910 кв. миль незайманих озер і лісів і знаходиться приблизно 200 миль на північ від Торонто.

Тут лише качки порушують тишу над вечірнім озером, сонце заходить і силует сосни темніє на березі, риба скинеться, лисиця гавкне, раптом пробіжить засєць. Чути, як весло розбиває дзеркальну гладінь води. Ще раз! Всі разом! І байдарка легко прорізає воду.

Наши хлопці давно вже мріяли про мандрівку до Алгонкін. І це сталося у суботу 18 серпня 1973. О дев'ятій годині ранку ми напівсонні ще напхалися до авт і виїхали.

Коли приїхали до парку, сіяє дощ, але це не злякало нас. Ми швиденько поставили шатра і пішли до води подивитися на наші байдарки. Першого ж дня хлопці навчилися, як треба переносити байдарку через ліс, як сидіти в ній і веселувати, як рятуватися і виправляти байдарку, якби вона ненароком перекинулася. Ми цілий тиждень щодня практикували, що робити, якби чиясь байдарка перекинулась, але щасливі були, що цього не трапилося.

Хлопці три рази на день готовували собі іжув і це ім було дуже тяжко. Але ще тяжче і, напевно, найнеприємніше було мити й шаювати закопчені сковороди.

Погода була мінлива, але ми багато купалися. Лехто ловили рибу і готували її. Вечорами, сидячи навколо ватю, ми жаютьвали і співали. Часто чули як гуле сова. Вдень тут зелено і гарно, вночі навколо темно, а небо всіяне зорями. Незабаром всі йдемо спати, бо треба рано вставати. Вранці нас будить сонце, підносимо прапори і новий день починається.

Цього року 15 хлопців віком від 13 до 16 років поїхали на цей восьмиденний табір на воді. Коштував він по 40 дол. з особи, що покрили всі видатки цієї подорожі.

Хлопцям так подобалось, що вони вирішили на друге літо відбутти такий табір два тижні. Вже

зголосилися на табір наступного літа одумівці з деяких філій ОДУМ-у в Америці. Більшість хлопців вважають, що дівчатам не по силі така мандрівка, і тому не запросили їх.

Я дякую за всіх хлопців всім тим, хто так багато допомагали нам: п.п. О. Сандулу і Л. Еабенкові, які, хоч і багато працювали, весело провели час з нами, як і ми з ними; п-ві М. Підлісному, що встав о 2 год. ночі, щоб взяти нас до Торонто; п-ві М. Лебединському за авто і за допомогу в оформленні цього табору.

Дмитро Якута
комендант табору

Готуємо собі їжу.

ІНТЕРВ'Ю З П. ПЕРЧЕМ І А. ЛЯШУКОМ

Під час 11-го табору Юного ОДУМ-у "Полтава" на оселі Київ, біля Торонто, перебували два одумівці з філії ОДУМ-у в Новому Ульмі, Німеччина, а саме: Петро Перч і Андрій Ляшук. Мискористалися з цієї нагоди і мали з ними інтерв'ю для читачів цього журналу.

Питання: Будь ласка, Петре, розкажи нам децьо про себе й про вашу філію.

Відповідь. Мені 23 роки. Я родився, виріс і далі живу в Новому Ульмі. Закінчивши 8 класів школи, я працював і вчився на слюсаря. Тепер працюю за цим фахом. Мої батьки теж живуть у Новому Ульмі, а брат — в Канаді.

Філію ОДУМ-у в Новому Ульмі зорганізовано рік тому і тепер вона начисляє 17 одумівців і юних одумівців та 18 членів ТОП.

П. А що ти, Андрію, можеш нам сказати про себе?

В. Мені 20 років, я також народився і живу в Новому Ульмі. Після закінчення 10-річної школи працював і вчився на індустріального купця (industrie kaufmann). Тепер працюю за цим фахом у фірмі, де виробляють підіймальні крани на будовах великих будинків. Маю два брати й батьків, які живуть теж у Новому Ульмі.

П. Як довго ви перебуваєте на цьому континенті і яка мета ваших відвідин?

В. Ми прибули в кінці червня

на 7-ий табір виховників Юного ОДУМ-у, який був у перших двох тижнях липня на одумівській оселі "Київ" біля Нью Йорку. Після закінчення табору ми відвідали український православний центр в Бейнд Брук та одумівців і знайомих в Трентоні, Пітсбургі, Детройті. Тепер приїхали на виховний табір "Полтава" з метою набути на ньому більше досвіду для праці в ОДУМ-і та познайомитись з одумівським життя в США й Канаді.

П. Яке у вас враження з побуту тут і як вас наші одумівці приймали?

В. Назагал враження дуже добре. Приймали нас дуже гарно. Табір виховників, який нараховував 52 члени, не враховуючи команди й інструкторів, був доброго організованій, була дисципліна і, не зважаючи на те, що вперше були в США, ми почувалися як у своїй родині. Комендант д-р Ю. Криволап і ціла команда табору ставились до нас дуже добре. Цей зишкіл напевно допоможе нам у праці в нашій філії, а також у розбудові ОДУМ-у в Німеччині.

Подорожували ми по США з Володимиром Мургорою, Юрієм Смиком і Петром Піддубним, які теж перебували на таборі виховників. У Детройті відділ ТОП-у організував для нас та для тих, що були на виховному таборі,

прийняття у панства Романчуків. Голова ТОП-у пан Смик привітав нас та інших гостей і познайомив з місцевими одумівцями і топівцями.

Після кількох приємних днів у Детройті, де нас запросили кілька родин, ми були на ватрі та оглядали місто, а потім разом з В. Мургорою і П. Піддубним приїхали на наш табір "Полтава".

П. Яке враження на вас спровів наш табір?

В. Поперше, ми мали тут дуже нам потрібний відпочинок. Віддалі між містами на цьому континенті великі, не такі, як у Німеччині. Ми були зиснажені. Табір ваш великий і добре організований. Оселя гарна. Тут ми мали нагоду бачити як ті, що з нами були в одному гуртку на виховному таборі, працюють з дітьми.

— Дякую за інформації і бажаю щасливої дороги до Нового Ульму.

ДОРОГИЙ ЧИТАЧУ!

Майбутнє "Молодої України"
залежить також і від Тебе!
Приєднуй нових передплатників
"МОЛОДОЇ УКРАЇНИ"!

ЧИ ПОТРІБНІ НАМ ПАРТІЇ

(Прочитано 6. V. 73 на семінарі ОДУМ-у в Чікаго)

Сьогодні можна сміливо сказати, що немає ні одної держави, демократичної і вільної, що не мала б дві чи більше політичних партій. Держави, які не мають партій (звичайно заборонених) або мають лише одну партію, хоч часом і звуться "демократичними", мають певну форму тоталітарного уряду, абсолютної монархії, і люди там, насправді, не мають свободи — не є вільними. Слово ПАРТІЇ мусіло б бути синонімом слова СВОБОДА, бо лише формування певних груп фахівців чи однодумців і, головне, груп політичної думки, які звуться партіями, спричинилися до створення держав вільних людей.

Таким феноменом — партії, угруповань лтолей, де є сила й протисила — сформувалися вільні держави, спершу Франція та інші, включно з США, а також і відроджена Україна в 1917 році. Поява українських партій на кінець 19-го століття, можна сказати, є продуктом нашого народу, як наша українська мова. її діялекти, пісні, народні танці та інше. Але брехлива і підступна пропаганда російської комуністичної партії та її наслідкою після визвольних років взяли перевагу над іншими партіями. І з бігом часу Україна стала однопартійною республікою — з тоталітарним урядом, яким керував інший тоталітарний уряд Росії, чужий і ворожий Україні.

А чуже господарювання ми добре знаємо. Коли Сталінова мрія не здійснилася, бо фізично че можна було вивезти усіх українців на Сибір, а штучним гололем також не вдалося зовсім залишити українців, то й по сьогодні, щоб убити українську лінчу, провалиться запеклу русифікацію на Україні. Русифікують насильно, створюючи такі умови, що люди змушені русифікуватися на своїй землі.

Українці, зокрема нової еміграції, приїхали в західній вільний світ, не як запобітчани, а як політична еміграція із заснованими політичними поглядами — із ста-рими українськими політичними

партиями і відновленими, а також з новими політичними поглядами, які групувались у нові партії. Але тут питання. Ми знаємо, що партії формуються для репрезентації людей і керування вільною державою. Але ж ми не маємо своєї вільної держави, якою вони могли б керувати. Чи ж нам НА ЕМІГРАЦІЇ ПОТРІБНІ ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ?

Над цим питанням треба добре подумати — і дійсно чи нам потрібні політичні партії на еміграції чи ні? І щоб бути об'єктивними у відповіді, ми не можемо ігнорувати деякі призабуті чи невідомі, але зasadничі фактори існування українських партій. Майже кожна українська партія починалася з гуртків, сотень і тисяч людей, що не лише мали якесь ідею, але були готові віддати і віддавали своє життя за неї — за Україну. Їх не творили "якісь немощні діди". Партії творили молоді люди з великими і сильними ідеалами, які ставили на вагу свого життя. Правла, сьогодні на еміграції не кожен віддає своє життя, але, коли подивимося навколо себе, ми не знайдемо громадських діячів, що не мають політичної пропонування, або не є симпатиками якоїсь партії. Ці люди є рушіями, промоторами, провідниками нашого суспільства, на всіх вітчинах нашого еміграційного життя. Вони працюють і тут і там, не жалють ані часу, ані грошей на це, на молодеччу організацію, і головне на наукові інституції. Вони скрізь, якщо не передові, то прийнятимі одні з передових українських громадян. Бо у них, хоч часом вони старші і може сиві, ідеал молодості ще живий — ідеал вільного українського народу чи прийняті лободження його на еміграції. І коли ми підносимо питання потреби українських партій на еміграції, ми мусимо також знати засади й причини існування тих партій, що існують навіть сьогодні.

Незалежно від відповіді, чи хтось скаже так чи ні — то було б, здається, без значення. Важ-

ливим є те, що український народ на еміграції каже та робить.

Найперше, політичні партії — це природня потреба думаючих людей у вільному світі. І коли вони — тобто українська еміграція — забажали мати політичні партії, то відповідь на питання проста: ТАК, ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ПОТРІБНІ — це сказали самі українці на еміграції.

По-друге, українці мають свій уряд в екзилі, який потребує партійної репрезентації народу.

По-третє, я, як одумівець, му-шу ствердити, що партії потрібні. Відомо, що це УРДП піддала думку створення молодечої організації демократичних переконань. І пізніше, коли жодна позапартійна організація чи угруповання людей не взяли ініціативи у створенні такої молодечої організації, то ініціативою членів УРДП разом з іншими, було створено Об'єднання Демократичної Української Молоді. Бо тоді, зразу після війни, багато української молоді, зокрема із східніх земель, України, не поліяли поглядів уже існуючих молодечих організацій, які ставилися до цієї східнянської молоді не заважи-по-близччило. Цим заснованням ОПУМ-у збереглося багато української молоді, що уже сьогодні з них є провідники у нашому українському суспільстві. А інші там виростають і мають можливість вироблюватись. Ті, що в ОПУМ-і виростали, ті що 10-20 років в ньому працюють, чи на-віть прихильники чи брайтоні-люди, можуть створити волни й позитивну працю ОПУМ-у. Також, якби не українські політичні партії, то на еміграції не було б таких молодечих організацій як СУМ, МУН чи ТУСМ. Навіть Пласт на початках свого існування був пов'язаний з політичним на-ціоналістичним рухом. І їхнє існування і користь є взаємопере-речні. А хто ж сьогодні пілтиме і помагає цим молодечим організаціям як не люди з виробленими політичними поглядами, прихильники угруповання українських людей певних політичних поглядів.

Якби не партії та ферментація політичної думки, якби не змагання, не було б політичної думки, не було б українського життя,

З нашої політичної еміграції залишилися б ріжки та ніжки. Також, не було б пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, не мали б ми української енциклопедії, або не було б для кого її друкувати. Одночасно, наші брати на окупованій Україні не мали б навіть совєтської української енциклопедії і не було б пам'ятника Шевченкові у Москві. Як би не було, але еміграційна політика має свою силу, і без українських партій того напевно не було б.

Правда, партії мають ще багато недоліків, але то не є недотягнення партій, то є недотягнення певних партійних і позапартійних індивідумів. Самий факт існування та потреби українських політичних партій і зовсім не віправдують особистих амбіцій, непорозумінь та ворожнечі партійних чинників, та одних чи других однодумців. Також недотягненням є і те, що не всі люди знають, як партії створилися, чого створилися, що партії зробили і що вони роблять. Є люди, а зокрема з тих, що пережили голод та терор комуністичної партії, а тоді страхіття від партії нацистів, бояться навіть слова "партія", — для них будь-яка партія, ніби нечиста сила чи якась короста, і вони нічого не хочуть навіть чути про будь-яку партію, яка і чия б вона не була. Також є й такі люди, що "проти всіх українських партій" — не байдужі, не сторонні, а дійсно ворожі до партій і приналежних до них людей. Ці люди ніби знають усі недоліки кожної української партії та їхніх провідників, і часто самі нічого в українській громаді не роблять, тільки кричать про недоліки всіх і вся. А ще гірше, що деякі з наших українських еміграційних так званих патріотів швидше знайдуть спільну мову з чужими, — неприхильними до України, а свого брата на еміграції трактують як справжнього ворога.

Одне з головних недотягнень партій це те, що вони і політику-

вали, і працювали в українській громаді, і в чужому світі, але не зуміли зацікавити, прихилити і поповнити свої ряди новими та молодшими членами. Вони думали, що молодь САМА зацікавиться, і сама прийде до них. Але так не сталося. Або партії не цікавлять молодих, або постійно часи змінилися і молодь НЕ БАЧИТЬ ПОТРЕБИ в українських еміграційних політичних партіях.

Не кожен доростає до партійної приналежності. Також, не кожний може чи має належати до партії, так само як не кожний може чи має грati на музичному інструменті чи вміти співати. Це залежить від волі, здібності і, головно, від бажання людини. І то не штука зробити довгу листу недотягнень українських партій, а штука в тому, якщо є, знайти відповідний ключ і ефективніший спосіб висловлення думок, і групування людей в ефективну силу без обмеження права людини, і також, щоб люди цей спосіб сприйняли. Цього бажає не лише українська еміграція, але, напевно, цілий світ. Не штука міст завалити, а штука поставити кращий.

На заключення: як би не було, партійний чи непартійний, той, хто розуміє зasadnicu необхідність партій для репрезентації і керування масою людей, не мусить багато пояснювати про потребу партій навіть нам, політичній еміграції. І сам факт їхнього існування, та приналежності і підтримки людей, стверджує потребу вільної української політичної думки, політичних угруповань та політичних партій, які є клітинами серця і крові нашої української живої еміграції.

Ол. ПОШІВАНИК

В ІСТОРІЇ

ОСВІТА В ДАВНІЙ УКРАЇНІ

"...Хоч по заснуванні св. синоду^{*)} його тяжка рука з'явилася над українським шкільництвом, все таки ще якийсь час воно продовжувало жити. Ревізійні полкові книги першої половини XVIII ст.

показують, що в 1740-1748 рр. у сімох полках старої України було 866 шкіл, з цього в ніжинському полку — 217, лубенським — 172, чернігівським — 154, Переяславським — 119, полтавським — 98, прилуцьким — 69 і миргородським — 37. На просторі згаданих полків було 35 міст, 792 села, 206 сілець (без церкви) і 11 слоб. д. Перепис слобідських полків у 1732 р. показав 124 школи без острозького полку, з цього в сумським — 47, ізюмським — 33, охтирським — 25 і жаїківським — 20. Одна школа на Слобожанщині припадала на 2524 душі, тоді як у 1884 р. одна школа припадала на 4270 душ. На підставі Рум'янцівського опису було в чернігівському полку 142 села й 143 школи. У чернігівському, городенському і сосницькому повітах у 1768 р. було 134 школи, а одна школа припадала на 746 душ населення; у 1875 р. у тих самих повітах було 52 школи й одна школа припадала на 6730 душ. При школах були звичайно шпиталі для старих і немічних: в рр. 1740-1748 міженський полк мав 189 шпиталі, лубенський — 107, чернігівський — 124, Переяславський — 52, полтавський — 42, прилуцький — 53 і миргородський — 29.

Подорожуючи по Україні у половині XVII ст., архидиякон Павло Алепський писав: "по всій землі українців ми запримітили прегарну рису, що викликала у нас здивування: всі вони за винятком небагатьох, навіть більшість їхніх жінок і доньок, уміють читати та знають порядок церковних служб і церковні напіви; крім того священики вчать сиріт і не дадуть їм бігати по вулицях простаками. Як ми запримітили в цім краї, себто у козаків є незчисленна сила вдів і сиріт, бо від часів гетьмана Хмеля і до цієї пори не переривалися страшні війни... У всій землі козаків побудовані в кожному місті для бідняків і сиріт domi наприкінці мостів або серед міста, і ці domi служать для них захистом".

^{*)} Синод — духовна установа, що керує справами церкви. Синод в Росії заснував цар Петро I у 1721 р.

ХРОНІКА**ПОВІСТЬ Л. КОВАЛЕНКО**

Заходами Об'єднання сестрицтв Української Православної Церкви в США з'явилася повість померлої в 1969 році письменниці Людмили Коваленко "Тиха 'вода'" про українського історика і діяча руху відродження Володимира Антоновича та інших членів київської Старої Громади другої половини минулого сторіччя.

20-ТЕ ЧИСЛО "УКРАЇНІКИ КАНАДІЯНИ"

З датою 1973 р. вийшло двадцяте (й останнє) число "Україніки Канадіяни" — бібліографічного показника українських друків у Канаді за редакцією проф. Я. Рудницького. За двадцять років зареєстровано понад 2 000 титулів книжок і брошур, що їх надруковано в Канаді в 1953-1973 роках.

ЛІТОПІС БОЙКІВЩИНИ

Регіональне Товариство "Бойківщина" випустило нове число періодика "Літопис Бойківщини" з багатьома нарисами про історію Бойківщини, побут, звичаї тощо. Є тут стаття померлої недавно Наталії Попонської-Василенко про гетьмана Петра Конотопського Сагайдачного, далі про бойківського письменника Юлія Кміта та інші статті з багатим етнографічним матеріалом.

НОВИЙ ЗБІРНИК

В Нью-Йорку заходами Одеської Ради Залізного Хреста Армії УНРеспубліки вийшов великий збірник п. з. "У 50-річчя Зимового Походу Армії УНР". В збірнику поміщені матеріали до історії Зимового Походу від 6 грудня 1919 до 5 травня 1920 року, а саме статті чи спогаї I. Іваниса, Л. Шанковського. В. Задояного. В. Приходи, ген. М. Крати, С. Федюка, А. Зубенка, поч. М. Омеляновича-Парленка. М. Гарасимова, ген. О. Вишневського. Ф. Мелешка. О. Коюдоновича, Л. Кемпе, ген. П. Дяченка, О. Федька-Шепаровича і І. Маслівця.

Весільні дзвони

Віктор і Надія Цветкови

У суботу 1-го вересня 1973 р. відбулося вінчання одумівця Віктора Цветкова і сумківки Надії Лах.

Обоє молодята активні працівники в молодечих організаціях, зокрема Віктор був головою філії ОДУМ-у в Монреалі, а тепер є головою кредитової спілки "Київ" при громаді церкви Св. Покрови. Обоє співають у церковному хорі, вчилися в рідній школі, здобули вищу освіту і тепер викладають в середній школі т. зв. гайскул. Їхні батьки зразковими працівниками при церковних громадах і користуються великою повагою серед українського суспільства в Монреалі.

Вінчання відбулося о 3-ї годині по полудні в соборі Св. Софії, на якому були родичі молодят та велика кількість гостей. Таїнство шлюбу доверили три священики: о. доктор Володимир Слюзар, о. Ігор Куташ — настоятель собо-

ру Св. Софії і о. протоєрей Микола Криток — настоятель церкви Св. Покрови при супроводі зібраного хору двох вище зазначених громад під диригуванням І. С. Козачка. Все це разом створювало величність шлюбу і незабутній день для молодих і їхніх родичів.

Під час весільного прийняття з привітами виступили: від ОДУМ-у Ігор Ромас — голова відділу; від СУМК-у Дона Якусон; від кредитової спілки "Київ" — Олександр Мельник — секретар і від виховної ради ОДУМ-у проф. А. Степовий.

Після привітів Віктор сердечно дякував від себе і від своєї молодої дружини Надії за гарні привіти та за велику кількість присутніх гостей.

На поправинах у панства Цветкових щирі друзі преси зробили збірку на допомогу своїй пресі, з чого виділили на "Молоду Україну" 24.00 дол.

Молодій парі Вікторові і Надії бажаємо щастя, здоров'я і багато успіху в майбутньому житті. Їхнім батькам і родичам великої радості, а жертводавцям щире спасиби.

M. B.

БАТЬКИ!

Чи Ви вписали своїх дітей до ОДУМ-у?

Якщо ні, впишіть їх негайно!

МАТЕРІ!

В УКРАЇНІ

МУЗЕЙ НАРОДНОЇ АРХІТЕКТУРИ І ПОБУТУ

Біля Києва, на межі Голосіївського лісу, споруджено хати під солом'яними дахами. Під відкритим небом, це буде Музей народної архітектури і побуту. Директором музею є В. А. Сікорський. Він викликав з Опішні, на Полтавщині, 70-літнього Йосипа Сулиму, знавця виготовлення прекрасного керамічного посуду. Дід Йосип приїхав разом з помічником Петром Ганжою. Під солом'яним дахом буде працювати гончарська робітня. Директор музею плянує стягнути з Закарпаття, Полісся, Полтавщини та інших областей України майстров народного промислу. Майстри на очах відвідувачів зиготуватимуть речі і там же в крамниці їх продаватимуть.

САНАТОРІЯ НА ХОРТИЦІ

На острові Хортиця, на Дніпрі, славній з історії Запорізької Січі, споруджено санаторію-профілакторій для працівників Запорізького "ордена Трудового Червоно-го прапора" заводу феросплавів. Одноразово можуть там відпочинати 150 осіб.

Протягом кількох років в со- ветській пресі багато писали про створення на Хортиці історично-го заповідника. Та, видно, думка змінилась і на запорізькій землі стоїть санаторій.

ТАЄМНИЧІ ПЕЧЕРИ НА ТЕР- НОПІЛЬЩИНІ

На Тернопільщині, близько села Стрілківці, Борщівського району, є печери, що їх перед тим ніхто належно не досліджував. Щойно недавно близче зацікавилися ними археологи Києва, Тернополя й Вільна (Вільнюса). Як інформує "Молодь України" за 31 травня цього року, археологи зиявили, що довжина печер становить понад 80 кілометрів.

В одній з печер відкрили зали незвичайної краси. Її стіни вкри- ті мерехтливими кристалами й різnobарвними утвореннями. Цю зали назвали "Північним сяй- вом".

ПЕЧАТКА КНЯЗЯ МОНОМАХА

Советська преса повідомила, що група московських археоло-гів робила розкопки в п'ятьох місцевостях на берегах ріки Сули, Сумської області. "Голос Родини" ч. 70/73 називає ці місцевості-містечка "древними русскими городищами". У місцевості Вяжань серед різних найдених речей, як ножі, наконечники стріл, скляні вироби тощо — знайдено також печатку князя Володимира Мономаха (1113-1125). На одній стороні печатки є зображеній князь Мономах, а на другій напис, що показує на поинажність печатки князеві Мономахові.

Поселення, в яких роблено розкопки, належали до третього ряду оборонних укріплень оборонної системи, збудованої князем Володимиром Мономахом, що мала охороняти Київ та інші міста від нападів печенігів і половців.

Печатку князя Мономаха передано музеєві Інституту археології Академії Наук Советського Союзу в Москві.

НОВА ХВИЛЯ АРЕШТІВ І РЕПРЕ- СІЙ В УКРАЇНІ

Між 1 і 5 жовтня 1973 р. в Україні органи КГБ перевели масові арештування і обшуки. Жертвою впали студенти вищих учи-бових закладів і викладачі, а далі й ті, які цікавилися проблемами Козаччини.

ЯДЕРНА СТАНЦІЯ НА ПОЛІССІ

На Україні, на Полісся, спору-джують першу в УССР Чорнобільську АЕС (атомну електро-станцію). Друга з черги ядерна станція запланована на Рівенщині. Вже розпочато підготовчі роботи. Електроенергія з тієї АЕС маєйти в західні області України, Білорусії і буде обслуговувати міжнародну систему під зашифрованою назвою "Мир". Біля АЕС виросте нове місто.

УКРАЇНСЬКИЙ МІЛЯРД

Московська "Правда" — орган ЦК КПСС на першій сторінці в числі з 9 жовтня 1973 р. повідомила про "український м'льярд". В передовій написано, що УССР продала "государству" мільярд пудів збіжжя "В засіки родіни

засипано 16,7 мільйонів тонн збіжжя — значно більше народногосподарського пляну". На-прикінці відмічено, що це вперше Українська ССР виконала та-ку продукцію.

ХТО СТУДІЮЄ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ СССР

У високих школах Советського Союзу студіюють студенти панівної класи, цебто комуністичної бюрократії, 62%, робітників 24%, селян 14%.

ЗНАХІДКА НА ВОЛИНІ

Археологічна експедиція Академії Наук Української ССР під проводом професора І. Свешникового цього року розкопала торфовища в околицях міста Рівного, і знайшла там багато давньої козацької зброї, — найбільше довгих шабель, списів та пістолів- "самопалів". Серед них є такі типи цього роду зброї, яких досі ще нікому не доводилося бачити.

Знайшли також давні кадильниці, хрести, металеві кінцівки церковних і військових хоругов, частини кінської зброя й козацьких возів.

Наукова експедиція знайшла й передала музеєві-заповідниківі "Козацькі могили" в селі Пляшевім в околиці Берестечка 500 предметів.

До цього ж музею належить також козацька церква з 17-го століття, яку перевезли туди з села Острова. У цій церкві козаки святили зброю перед боєм з польським військом у 1651 р.

ЗНАЙШЛИ ПЕЧАТКУ КНЯЗЯ ДАВИДА ІГОРЕВИЧА

У районі історичного міста Дорогобужа на Волині знайдено під час археологічних розкопок круглу печатку князя Давида Ігоревича, що князівав тут в 1088-1112 роках і відомий тим, що осліпив свого брата, теребовельського князя Василька, про що є зворушлива розповідь в Галицько-волинському Літописі. На печатці з одної сторони зображення князя Давида Ігоревича, а на другій державний герб-тризуб.

Степан РУДАНСЬКИЙ

НАУКА

Дочекався я
Свого святонъка,
Виряджала в світ
Мене матінка.
Виряджала в світ
Мати рідная
І промовила
Мені, бідная
"Нехай, сину мій,
Нехай цілий вік
Ми працюємо,
Ми горюємо;
Нехай сохну я,
Тато горбиться,
Ти на світ поглянь,
Що там робиться, —
Та не всі ж, як ми,
В землі риються, —
Може, є такі,
Що й не журяться.
Коли найдеш їх,
Мицій синочку,
Ти склони себе,
Як билиночку.
Ти склони себе,
Як билиночку,
Простели себе,
Як рядниночку.
Спина з похилу
Не іскорчиться,
Чоло з пороху

Не іzmорщиться.
Спина з похилу
Не іскривиться, —
Зато ступить пан
Та й подивиться;
Зато ступить пан
На плокірного
І прийме тебе,
Як добірного.
І в годиночку —
На драбиночку,
І підеш тоді,
Малий синочку,
І з панами сам
Порівняєшся,
В сріблі-золоті
Закупаєшся
З полем батьківським
Розпрощаєшся!"

Але сталося
Друге святонъко:
Виряджав у світ
Мене батенько.
Виряджав мене
Путь показував
Говорив мені
І приказував:
"Видиш, сину мій,
Як працюємо,
Видиш, сину мій,
Як горюємо.
Кожний на світі
На то родиться...
Не дивись на світ.
Що там робиться!
І на бджіл поглянь:

Є робучий,
Але й трутні є
Неминучий.
Так і на світі:
Ідні риються,
Другі потом їх
Тільки миються.
Будь ти проклятий,
Мицій синочку,
Як пігнеш таким
Свою спиночку;
Як пігнеш таким
Свою спиночку;
Як простелешся
На рядниночку.
І чоло тобі
Нехай зморщиться,
І хребет тобі
Нехай скорчиться!
Ти тікай від них,
Як від гадини,
Ти не жди від них
Перекладини;
Ти не жди від них
Перекладини,
Ти у світ іди
На оглядини.
Ти у світ іди,
Мицій синочку,
Ти усе спізтай —
У билиночку.
Тоді з світом ти
Порівняєшся,
В добре-розумі,
Закупаєшся
З полем батьковим
Привітаєшся!"

РОЗМАЇТОСТІ

Повідомлення Скотлянд Ярду:
"З того часу, як у банках встановлено замасковані телекамери, число нападів хоч і не зменшилося, проте бандити одягнені набагато краще".

**

Мешканець міста Лондону (Англія) Девід Шілінг зробив заяву в газеті "Іннінг пост" про причину зміни свого прізвища: "у зв'язку з валютною реформою в Англії та переходом на десяткову систему шілінг, як грошова одиниця, ліквідований. З цього часу я став об'єктом насмішок моїх друзів і сусідів".

**

Якийсь Діккі Бош два дні підряд нападав на той самий банк у Белмонті (США). Пізніше на

суді заявили: "Після моого першого візиту в банк газети писали, що я пропустив один сейф. Крім того, мою роботу газетярі назвали "грубою". Я, звичайно, не міг цьогостерпіти".

**

Повернувшись із подорожі по Сполучених Штатах Америки, член англійського парламенту Майл Фут поділився своїми враженнями з кореспондентами газет... "Я прийшов до висновку, що ходити по поверхні Місяця безпечніше, ніж улицями Вашингтона або Нью-Йорку".

**

У шпиталі Огайо (США) комп'ютеру доручили одну дуже деликатну справу: вибрати сто присяжних судових засідателів. Ці

люди повинні: "мати бездоганну репутацію, бути вільними від упереджень, відзначатися тверезим розумом"...

Комп'ютер назвав... сто жінок.

**

У Ньюкаслі (Англія) працює в міській лікарні хірург Річард Гайд. Він орудує не тільки скальпелем — у вільний час він створив симфонію "Чотири симптоми". Частини симфонії мають такі назви: "Про жовту пропасницю", "Про інфаркт міокарда", "Про епілептичну кризу" і "Про запалення мозкової оболонки".

**

Один молодик у Новій Зеландії назвав поліцая "свиня" (піг). Суд присудив йому прожити два тижні у свинюшнику, щоб міг розрізнати людей від свиней.

ЦІКАВЕ В ПРИРОДІ**ЛАСТІВКИ**

Кожного року в стодолі моого батька гніздилися ластівки. Вони побудували більше десятка гнізд з глини, яку брали на березі недалеко озера. Бувало, що весною, ще до приліту ластівок, у кількох гніздах селилися горобці і ластівкам доводилося виганяти їх силою, але не завжди їм це вдавалося. Траплялись дуже уперті горобці, що ніяк не хотіли звільнити гніздо. Тоді ластівки цілим гуртом летіли до озера, набирали глини і за декілька хвилин замуровували вхід до гнізда, де загарбник горобець загибав.

Ще в дитячих роках, спостерігаючи життя ластівок, мені захотілося поглянути на молодих ластів'ят, головки яких висувалися із гнізда. Підставивши драбину, я виліз і хотів взяти до рук маленьке ластів'яtko, і що ж виявилось? У кожного з них на одній ніжці була петля із тоненької волосинки, другий кінець якої був прикріплений до гнізда. Це забезпечувало їх від можливостей випасти із гнізда. Я був здивований мудрістю маленької істоти-ластівки.

ВИВІРКА

Цієї весни у себе на городі, я поставив шпаківню. Першими вселилися горобці. Але скоро їх вигнали шпаки. Шпакам теж не повезло — їх вигнала вивірка і поселилася там. Після деякого часу я побачив, що із гнізда виглядають маленькі вивірчата. Згодом я почав копати грядку на городі. Таке сусідство вивірці не сподобалося. На моїх очах, вона взяла зубами одне дитинча, спустилася на землю і побігла до великого дерева, на вершині якого було її старе гніздо. Хвилин через 15 вивірка прібігла знову і забрала друге своє дитинча.

ГУМОР**Нестерпні сусіди**

- Як ваші нові сусіди?
- Нестерпні.
- Чому, галасливі?
- Навпаки, так тихо говорять, що нічого підслухати не можна.

На уроці

Учителька каже першокласниці:

- Читай, що написано під цим малюнком.

— О-са, — читає хлопчик по літерах.

— А разом як буде?
— Бджола.

Співачка

— Та ѹ погано ж ти спізаєш, дівко!

— Еге, погано! Зате довго!

Витримав

Студент складав іспит професорів. Вісім раз приходив він до нього і все не міг відповісти, як слід. Дев'ятий раз студент знайшов професора дома. Професор хоч був незадоволений, проте почав питати. Студент від-

повідав так само погано, як і раніше.

— Давайте свій матрикул, — мовив професор.

— Витримав?! — радісно вигукнув студент.

— Так, ви витримали, але я не витримав, — сказав професор.

Не може бути

На вулиці зустрілись два сусіди. Один з них і каже:

— Ви чули, сусід Іван помер.

— Не може того бути.

— Чому?

— Та він же мені сто карбованців винен.

ЖАБИ

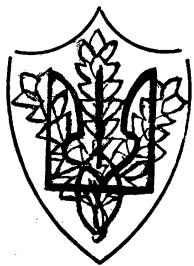
У травні 1936 року я був свідком надзвичайного явища — переселення жаб. Жив я в містечку на Україні недалеко залізниці, де було прокладено декілька рядів залізничних колій. Приблизно о 9 год. ранку, я переходив на іпротилежний бік залізниці, і раптом побачив, що навколо, скільки можна було бачити, простір вкривала суцільна маса невеликих жаб. Вони лізли по траві, перестрибали через рейки. За моїм підрахунком на кожному квадратовому метрі було до 10 штук, а на всій видимій площі до 100,000. Всі вони рухались в одному напрямку — на південь.

Години через дві я повертаєсь тією ж дорогою. Жаб уже не було. Лише де-че-де лізли і підстрибували покалічені, що не мали сили переплигнути через рейки.

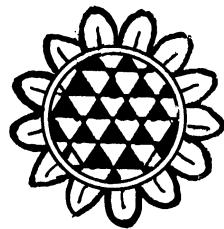
КІТ

Жив у нашому дворі кіт. Був він міцної будови, не боявся собак і часто на них нападав. Моєму братові захотілося позбутись його. Він посадив його в закриту скриньку і вивіз в друге село за 8 кілометрів. Дорога була через річку, яку люди переїжджають возами, або переходили вбрід. Через тиждень кіт вернувся до нас. При першій зустрічі з братом, кіт кинувся до нього, схопив зубами за штани, як то роблять злі собаки. Довелося братові силою його відігнати. Це була його помста за вчинену несправедливість. Відомо, що коти бояться води. Цікаво, як він міг перейти річку, на якій не було містка? Можна припустити, що кіт скочив непомітно на воза, що переїджав річку.

Олекса Мироненко

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

В. Симоненко

**

Люди — прекрасні.
Земля — мов казка.
Кращого сонця ніде нема.
Загруз я по серце
У землю в'язко.
Вона мене цупко трима.
І хочеться
Бути дужим,
І хочеться так любить,
Щоб навіть каміння байдуже
Захотіло ожити
І жити!
Воскресайте, камінні душі,
Розчиняйте серця і чоло,
Щоб не сказали
Про вас грядущі:
— Їх на землі не було...

ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО

Цього року 13 грудня минуло 10 років, як помер відомий український поет Василь Симоненко. Народився він на Полтавщині, рано втратив батька. Мати його, хоч як тяжко працювала в колгоспі, дбала про освіту сина і дала йому змогу закінчити журналістичний факультет Київського університету.

Ще з молодих літ його боляче вражали поневіряння людей в колгоспах, несправедливість і брехня навколо, і він шукав правду, боровся за неї, а над усе любив свій народ і матір-Україну. Свої почуття Симоненко вкладав у твори надзвичайної сили, відваги і широти.

Лише 28 років прожив поет, але збірки його поезій — "Тиша і грім", "Земне тяжіння", "Берег чекань" — казки — "Цар Плаксій і Лоскотон", "Подорож у країну Навпаки" та збірка оповідань "Вино з троянд" увічнили його ім'я.

ХРАМОВЕ СВЯТО В ДЕТРОЙТІ

У неділю 14 жовтня цр. в нашій Святопокровській православній громаді відбулося величне храмове свято. На це свято приїхав високопреосвященніший владика митрополит Мстислав.

Перед церквою зустріли владику шкільні діти та молодь. Від ОДУМ-у вітали митрополита Юрій Смик, Галина Коваленко та Павло Писаренко такими словами: "Щиро вітаємо Вас від членів філії ОДУМ-у імені Симона Петлюри і при цій нагоді запевняємо Вас, що Українська Автокефальна Православна Церква була, є і завжди буде близька серцю кожного одумівця. Бажаємо Вам, ваше високопреосвященство, успіхів у праці на славу Божу і добро нашого поневоленого народу."

Після служби Божої відбувся бенкет та концерт. Під час бенкету ОДУМ пожертвував сто доларів на будову нашої церкви. Промовляв митрополит та інші присутні, а потім почалася мистецька частина програми.

У концерті з найбільшим успіхом виступила одумівська група дівчат "Фіялки". Проспівали "Мавку", "Казку", а потім керівник "Фіялок", старший виховник — дорадник Петро Китастий сказав, що ОДУМ цього року відзначає 800-ліття Полтави та вшановує всіх визначних полтавців, а тому наступну точку одумівці присвячують нашому дорогому гостеві і найбільшому полтавцеві, владиці митрополиту. Павло Писаренко та Юрій Смик заспівали "Полтавський Рушничок", а потім мусіли цю пісню повторити, бо людям дуже сподобалась.

Зворушений владика, за такий успішний виступ, обдарував усіх виконавців квітами. Потім Павло Писаренко і Женя Садова з хором співали "Пісню про Україну", а Галина Коваленко акомпаньовала на піаніно.

Пізніше наші одумівці теж успішно виступали в ансамблі бандуристів та в танцювальному ансамблі УПЛіги Молоді.

Храмове свято проїшло дуже гарно, а одумівці мали великий успіх.

Віра Коваленко, 14 років

Рій "Дніпрові Русалки"
Філія ім. Симона Петлюри, Детройт

БІЛОЧКА

З дерева на дерево
Білочка скакає
Ямочку шукає
Горішки хапає.

Знайшла горішок
Лапками тримає
Сидить розгризає
Діток розважає.

Катя Антонович, 10 років
Рій "Червона Калина", Ошава

ЗМАГАННЯ У ПЕРЕГОНАХ

На нашому таборі чимало уваги присвячено було спорту.

У перегонах на відстань було 43 учасники.

Із усіх учасників цих перегонів Гриць Близнюк виявився найпершим переможцем.

Цей спорт мені дуже сподобався і взагалі цього року я був радий бути в таборі.

Гриць Близнюк, Лондон

ГУТИРКА ПРО ГРИГОРІЯ СКОВОРОДУ

На таборі наш виховник Дмитро Якута розповів нам про філософа і письменника Григорія Сковороду. Сковорода ходив по селах і містах України і навчав людей, щоб любили своє, жили у згоді і не дбали лише про багатство. Він говорив: "Серце не жадне задоволити легко", "Не дружки з лихим, бо й сам таким станеш" та інше. Він бував у багатьох чужих країнах. Як помираєв, сказав написати на його могилі: "Світ ловив мене, та не спіймав". Цим він хотів сказати, що багато речей в житті для нього були не важливі.

Тамара Ситник
Гамільтон, Онт.

УСМІХНІСЯ

— Татку, чи можеш писати із заплющеними очима?

— Певно, що можу.

— Ну, то підпиши мені шкільне свідоцтво.

**

Батько. Ну, що там було в школі сьогодні?

Левчик. Наш учитель поставив нам таке трудне питання, що на нього ніхто не відповів.

Батько. А яке то було питання?

Левчик. Хто з вас розбив шибку в клясі?!

Подала **Надя Піднебесна**
Рій "Червоні маки", Торонто

Дорогі Друзі!

Дякуємо за загадки, що ви нам прислали. Цим ви допомогли нам — тепер не мусимо самі їх дещо відшукувати.

Загадки будемо друкувати, але не всі зразу, а потроху, зазначаючи хто їх подав.

Редакція

ТАЄМНИЧИЙ ЗАПИС

Якщо вірно розшифруєте таємний запис, то прочитаєте кінцівку "Думи про козака Голоту", в якій прославляються героїчні вчинки козаків.

ЗАГАДКИ

1. Не дерево, а листочки має, говорить вірші, казки оповідає.
2. Не олівець, а креслити, не ручка, а пише, не фарба, а малює.
3. Встає рано, лягає пізно, світить ясно, гріє гаряче.
4. Блищить, біжить, гадючиться, а все по низині крутиться.
5. Взимку чорне, весною і літом зелене, а восени живе.

Подала **Маруся Богуславська**
Рій "Червоні маки", Торонто

Відгадки загадок у ч. 217

1. Зима і мороз.
2. Весна.
3. Книжка.
4. Півень.
5. Сонце.

Розв'язку криптограми в ч. 216 прислали: Микола Щербань, Василь Данилюк, Олександр Лемеза, Іван Піднебесний, Євген Павлюк, Василь Логуш, Тарас Ліщина, Олекса Звірховський, Ігор Оленич, Петро Критюк.

НА НІЯГАРСЬКОМУ ВОДОСПАДІ

У вівторок 24 липня ми, юнодумівці табору "Полтава", відбули прогулянку до Ніягарського водоспаду. У "Марін ленд" ми бачили різні риби. Особливо цікаво було дивитися, як кит вибивав з рук бальона і підкидав його на десять стіп угому. Коли він падав назад у воду, то бризки розліталися далеко навколо. Були й біля чудового водоспаду. Дехто з таборян бачив його вперше. Прогулька була цікава. До табору повернулися хоч і втомлені, але всі задоволені.

Катерина Скріпа, Ст. Кетеринс

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 1.12.1893. Народився Микола Хвильовий, укр. письменник. У своїх публіцистичних статтях і оповіданнях орієнтувався на західну культуру.
- 2.12.1874. Помер укр. письменник Олекса Стороженко, автор історичних повістей і оповідань.
- 2.12.1938. Проголошено Карпатську Україну автономною державою.
- 4.12.1803. Помер у засланні на Соловецькому острові останній кошовий Січі Запорізької Іван Кальнишевський.
- 5.12.1878. Народився поет О. Олесь (О. Кандиба).
- 5.12.1917. Відкрито в Києві Українську Академію Мистецтв.
- 7.12.1936. Помер Василь Стефаник, відомий укр. письменник. Написав кілька збірок новел: "Синя книжечка", "Дорога" та ін.
- 8.12.1868. Засновано у Львові Т-во "Просвіта".
- 15.12.1848. Помер Євген Гребінка, укр. письменник. Писав байки, поезії, роман "Чайковський" та оповідання.
- 22.12.1834. Народилася Марко Вовчок, відома письменниця, авторка оповідань з селянського життя.
- 11.12.1840. Народився письменник, поет, драматург і культурно-громадський діяч Михайло Старицький.
- 12.12.1871. Помер письменник Анатоль Свидницький. Автор оповідань і нарисів, поезій, фольклорно-етнографічних праць.
- 14.12.1918. Військо Директорії УНР і Січові стрільці зайняли Київ.
- 15.12.1934. Советський таємний суд засудив до страти 28 українців, між ними письменників: О. Влизька, Д. Фальківського, М. Терещенка, Гр. Косинку, Ів. Крушельницького, М. Лебединця, Костя Буревія, Р. Шевченка.
- 16.12.1637. Бій козаків з поляками під Кумейками.
- 17.12.1939. В копальннях Камчатки загинув поет і літературознавець М. Драй-Хара.
- 18.12.1856. Народився Микола Садовський — великий укр. актор і режисер, один із основоположників дореволюційного укр. театру.
- 19.12.1240. Татарський хан Батий зруйнував Київ і рушив на Галичину.
- 21.12.1764. Росія скасувала Гетьманщину, яку розділено на три намісництва: Київське, Чернігівське і Новгород-Сіверське. Наставлено намісників-росіян і запроваджено російське адміністрування.
- 23.12.1873. Засновано у Львові Наукове Т-во ім. Т. Шевченка.
- 24.12.1653. Перемога гетьмана Б. Хмельницького під Жванцем.

ALEX ELECTRIC LTD,
ALEX SCHIDOWKA

Industrial — Commercial — Residential
London, Ontario   Tel: 439 - 6747

СКЛАД ОДУМІВСЬКИХ РЕЧЕЙ

На цьому складі можна набути такі речі: одумівські сорочки різного розміру, починаючи від № 8, штаны, спідниці і краватки, пілотки, спортивні сорочки (светшьорт) з написом, одумівські емблеми, різні відзнаки таборів ОДУМ-у та ін.

Тільки через Управи ОДУМ-у можна замовляти відзнаки і шнури для ройових, заступників виховників, бунчужних, старшого виховника (сенійор), шнури для свистків, свистки і т. ін.

Можна також купити "Альманах ОДУМ-у" — 5 дол., "Порадник одумівця" — 5 дол., нариси Р. Рахманного — **Червоний сміх над Києвом** — 1.50 дол. і роман О. Лупія "Грань" — 3 доляри.

I. Коляска: "**Education in Soviet Ukraine**" — \$3.50 і "**Two Years in Soviet Ukraine**" — \$3.95.

Замовлення слати на адресу:

**EXECUTIVE BOARD OF ODUM
SENIORS ASS'N OF CANADA**

404 Bathurst St., Toronto 2-B, Ontario

**ОДУМ — ЦЕ ОРГАНІЗАЦІЯ, ЯКА ВИХОВУЄ
УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ НА ДЕМОКРАТИЧНИХ
ЗАСАДАХ !**

- 25.12.1848. У Львівському університеті засновано катедру укр. мови.
- 29.12.1724. У Петропавловській в'язниці помер наказний гетьман Павло Полуботок.
- 31.12.1637. Страчено у Варшаві Павлюка (Бута), провідника козацького повстання.
- 13.12.1963. Помер відомий поет Василь Симоненко.

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1,

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

**ДОБІРНИЙ, ФАХОВО
ПРИГОТОВАНИЙ**

О Б І Д

З ПОВНОЮ ОБСЛУГОЮ,
ДЛЯ ВЕСІЛЬ, БЕНКЕТІВ
та інших прийнятъ

JOE'S CATERING

WEDDINGS, SHOWERS,
BANQUETS

and OTHER RECEPTIONS

"THE BEST TREAT
and SERVICE"

Call 766-7471

J. WASIUK

ГУМОР

**

— Що ви можете сказати про останні збирки поета? — звернувся викладач до студента.

— Нічого... — знітися той.

— Вірно! — погодився викладач.

**

Учитель:

— Ваша дочка дуже балакуча учениця.

Батько:

— Я б радив вам спочатку познайомитися з її мамою.

**

— Як ви можете спокійно спати, маючи стільки боргів?

— А чому ж би ні? Адже ті, кому я винен, приходять тільки вдень.

**

— Скажи, Петрику, який це буде час, коли кажемо: я миєся, ти миєшся, він миється? — запитав учитель.

— Неділя! — відповів учень.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Терещенко Л., Ріджвуд, Н. Й., США	\$6.00
Савченко Марта, Торонто, Канада	4.00
Дрозд Борис, Торонто, Канада	4.00
Роговський К., Торонто, Канада	4.00
Полець Олександер, Міннеаполіс, США	3.50
Крамар Андрій, Торонто, Канада	3.00
Криволап Віктор, Філадельфія, США	3.00
Федченко Василь, Парма, Огайо, США	3.00
Мірошниченко Аделя, Вудсайд, Н. Й., США	2.00
Данильченко Іван, Miccicara, Канада	2.00
Гринько Іван з Філадельфії, США, прислав пожертву від таких осіб:	
Кривуша Семен	5.00
Малий Микола	5.00
Корсун Євген	5.00
Могила	5.00
Курява Катерина	2.00

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Лупул Леонід, Торонто, Онт. Канада	1
Родак Валентина, Торонто, Канада	1
Родак Петро, Торонто, Канада	1
Микола Мороз, Торонто, Онт.	4

Жертоводавцям і прихильникам "М. У." широ дякуємо!

Ред. й адмін. "М. У."

— Ви дали цьому чоловікові ляпаса? — запитав суддя жінку.

— Hi.

— Вона бреше! — вихопився чоловік.

— Замов'чи, бо вхопиш ще одного! — не стерпіла жінка.

**

Після весілля, виряджаючи гостей, молода каже:

— Люди добрі, може, що не так було на весіллі, то пробачте, я ж уперше виходжу заміж. На другий раз краще буде...

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:
віталень, спалень, їдалень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

423 COLLEGE STREET
Toronto, Ontario
Tel.: 364-1434

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чоловічих, студентських
і хлопячих костюмів
НА ЗИМОВИЙ СЕЗОН
як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST
Toronto, Ontario
Tel.: 364-4726

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street West
Toronto 9, Ontario
Tel.: 762-8751

В нас можна набути книжки,
української часописи та жур-
нали, пластинки, друкарські
машинки, різбу та кераміку,
полотна, нитки і вишивки.

Маємо великий вибір дарун-
ків на різні окazii.

Просимо ласкаво нас відвідати!

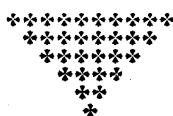
Ціна 60 центів
в США і Канаді

If not delivered please return to:

МОЛОДА УКРАЇНА

Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA

M6S 4T2

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ

ALASKA Fuel Ltd.

425 JANE STREET

Toronto 9, Ontario

24-годинна скора і солідна
обслуга!

Чищення і naprawа форнесів
безплатна.

Телефонуйте вдень і вночі
на телефон: 766-3040

Обслуга гарантована!

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить до 7% за заощадження
- Малі і великі, особисті і моргеджові позички
- Життєва асекурація на ощадження до \$ 2.000 позички до \$10.000
- Особисті чеки; чеки для подорожуючих
- Оплата за газ, електрику, воду і телефон
- 22 роки на службі Рідного Народу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ!
ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ в
SO-USE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St., Toronto 2B, Ont.

Branch Office:

3338 Lake Shore Blvd.,
Toronto 18, Ont.

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“САМОПОМІЧ”

2351 West Chicago Ave., Chicago, Illinois 60622, USA. — Tel. HU 9-0520

- Кожна Ваша позика в "Самопомочі" коштує дешевше
- Оплачуємо кошти асекурацій за:
  1. Кожне ощадностеве конто до висоти 20 тисяч дол., з яких кожне забезпечене Федеральною Агенцією.
  2. Кожну позику (крім моргеджів) у висоті до 10 тисяч доларів
  3. Додаткове життєве забезпечення кожного щадника до висоти 2 тисяч дол.
- Даємо Студентські Позики, за які проценти платить держава
- Видаємо грошеві перекази та подорожні чеки
- Приймаємо оплати за газ, електрику, воду й телефон
- Платимо 5% дивіденти за Ваші ощадності квартально
- В новому приміщенні заіnstальовані для Вас огнетривалі скриньки.